

85 (1999) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2005 Nr. 78

A. TITEL

*Burgerrechtelijk Verdrag inzake Corruptie;
Straatsburg, 4 november 1999*

B. TEKST**Civil Law Convention on Corruption***Preamble*

The member States of the Council of Europe, the other States and the European Community, signatories hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Conscious of the importance of strengthening international co-operation in the fight against corruption;

Emphasising that corruption represents a major threat to the rule of law, democracy and human rights, fairness and social justice, hinders economic development and endangers the proper and fair functioning of market economies;

Recognising the adverse financial consequences of corruption to individuals, companies and States, as well as international institutions;

Convinced of the importance for civil law to contribute to the fight against corruption, in particular by enabling persons who have suffered damage to receive fair compensation;

Recalling the conclusions and resolutions of the 19th (Malta, 1994), 21st (Czech Republic, 1997) and 22nd (Moldova, 1999) Conferences of the European Ministers of Justice;

Taking into account the Programme of Action against Corruption adopted by the Committee of Ministers in November 1996;

Taking also into account the feasibility study on the drawing up of a convention on civil remedies for compensation for damage resulting from acts of corruption, approved by the Committee of Ministers in February 1997;

Having regard to Resolution (97) 24 on the 20 Guiding Principles for the Fight against Corruption, adopted by the Committee of Ministers in November 1997, at its 101st Session, to Resolution (98) 7 authorising the adoption of the Partial and Enlarged Agreement establishing the "Group of States against Corruption (GRECO)", adopted by the Committee of Ministers in May 1998, at its 102nd Session, and to Resolution (99) 5 establishing the GRECO, adopted on 1st May 1999;

Recalling the Final Declaration and the Action Plan adopted by the Heads of State and Government of the member States of the Council of Europe at their 2nd summit in Strasbourg, in October 1997,

Have agreed as follows:

Convention Civile sur la Corruption

Preamble

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, les autres Etats et la Communauté européenne, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

Conscients de l'importance de renforcer la coopération internationale dans la lutte contre la corruption;

Soulignant le fait que la corruption représente une grave menace pour la prééminence du droit, la démocratie et les droits de l'homme, l'équité et la justice sociale, empêche le développement économique et met en danger le fonctionnement correct et loyal des économies de marché;

Reconnaissant les conséquences négatives de la corruption sur les individus, les entreprises et les Etats, ainsi que sur les institutions internationales;

Convaincus de l'importance pour le droit civil de contribuer à la lutte contre la corruption, notamment en permettant aux personnes qui ont subi un dommage d'obtenir une réparation équitable;

Rappelant les conclusions et résolutions des 19e (Malte, 1994), 21e (République tchèque, 1997) et 22e (Moldova, 1999) Conférences des ministres européens de la Justice;

Tenant compte du Programme d'action contre la corruption adopté par le Comité des Ministres en novembre 1996;

Tenant également compte de l'étude relative à la possibilité d'élaborer une convention sur les actions civiles en indemnisation des dommages résultant de faits de corruption, approuvée par le Comité des Ministres en février 1997;

Eu égard à la Résolution (97) 24 portant sur les 20 principes directeurs pour la lutte contre la corruption, adoptée par le Comité des Ministres en novembre 1997, lors de sa 101e Session, à la Résolution (98) 7 portant autorisation de créer l'Accord partiel et élargi établissant le «Groupe d'Etats contre la Corruption – GRECO», adoptée par le Comité des Ministres en mai 1998, lors de sa 102e Session, et à la Résolution (99) 5 établissant le GRECO, adoptée le 1er mai 1999;

Rappelant la Déclaration finale et le Plan d'action adoptés par les chefs d'Etat et de gouvernement du Conseil de l'Europe lors de leur 2e Sommet à Strasbourg, en octobre 1997,

Sont convenus de ce qui suit:

CHAPTER I

MEASURES TO BE TAKEN AT NATIONAL LEVEL

Article 1

Purpose

Each Party shall provide in its internal law for effective remedies for persons who have suffered damage as a result of acts of corruption, to enable them to defend their rights and interests, including the possibility of obtaining compensation for damage.

Article 2

Definition of corruption

For the purpose of this Convention, “corruption” means requesting, offering, giving or accepting, directly or indirectly, a bribe or any other undue advantage or prospect thereof, which distorts the proper performance of any duty or behaviour required of the recipient of the bribe, the undue advantage or the prospect thereof.

Article 3

Compensation for damage

1. Each Party shall provide in its internal law for persons who have suffered damage as a result of corruption to have the right to initiate an action in order to obtain full compensation for such damage.
2. Such compensation may cover material damage, loss of profits and non-pecuniary loss.

Article 4

Liability

1. Each Party shall provide in its internal law for the following conditions to be fulfilled in order for the damage to be compensated:
 - (i) the defendant has committed or authorised the act of corruption, or failed to take reasonable steps to prevent the act of corruption;
 - (ii) the plaintiff has suffered damage; and
 - (iii) there is a causal link between the act of corruption and the damage.
2. Each Party shall provide in its internal law that, if several defendants are liable for damage for the same corrupt activity, they shall be jointly and severally liable.

CHAPITRE I

MESURES À PRENDRE AU NIVEAU NATIONAL

Article 1

Objet

Chaque Partie prévoit dans son droit interne des recours efficaces en faveur des personnes qui ont subi un dommage résultant d'un acte de corruption afin de leur permettre de défendre leurs droits et leurs intérêts, y compris la possibilité d'obtenir des dommages-intérêts.

Article 2

Définition de la corruption

Aux fins de la présente Convention, on entend par «corruption» le fait de solliciter, d'offrir, de donner ou d'accepter, directement ou indirectement, une commission illicite, ou un autre avantage indu ou la promesse d'un tel avantage indu qui affecte l'exercice normal d'une fonction ou le comportement requis du bénéficiaire de la commission illicite, ou de l'avantage indu ou de la promesse d'un tel avantage indu.

Article 3

Indemnisation des dommages

1. Chaque Partie prévoit dans son droit interne que les personnes qui ont subi un dommage résultant d'un acte de corruption disposent d'une action en vue d'obtenir la réparation de l'intégralité de ce préjudice.
2. Cette réparation peut porter sur les dommages patrimoniaux déjà subis, le manque à gagner et les préjudices extra-patrimoniaux.

Article 4

Responsabilité

1. Chaque Partie prévoit dans son droit interne que les conditions suivantes doivent être réunies pour que le préjudice puisse être indemnisé:
 - (i) le défendeur a commis ou autorisé l'acte de corruption, ou omis de prendre des mesures raisonnables pour prévenir l'acte de corruption;
 - (ii) le demandeur a subi un dommage; et
 - (iii) il existe un lien de causalité entre l'acte de corruption et le dommage.
2. Chaque Partie prévoit dans son droit interne que, si plusieurs défendeurs sont responsables de dommages résultant du même acte de corruption, ils en portent solidairement la responsabilité.

Article 5

State responsibility

Each Party shall provide in its internal law for appropriate procedures for persons who have suffered damage as a result of an act of corruption by its public officials in the exercise of their functions to claim for compensation from the State or, in the case of a non-state Party, from that Party's appropriate authorities.

Article 6

Contributory negligence

Each Party shall provide in its internal law for the compensation to be reduced or disallowed having regard to all the circumstances, if the plaintiff has by his or her own fault contributed to the damage or to its aggravation.

Article 7

Limitation periods

1. Each Party shall provide in its internal law for proceedings for the recovery of damages to be subject to a limitation period of not less than three years from the day the person who has suffered damage became aware or should reasonably have been aware, that damage has occurred or that an act of corruption has taken place, and of the identity of the responsible person. However, such proceedings shall not be commenced after the end of a limitation period of not less than ten years from the date of the act of corruption.

2. The laws of the Parties regulating suspension or interruption of limitation periods shall, if appropriate, apply to the periods prescribed in paragraph 1.

Article 8

Validity of contracts

1. Each Party shall provide in its internal law for any contract or clause of a contract providing for corruption to be null and void.

2. Each Party shall provide in its internal law for the possibility for all parties to a contract whose consent has been undermined by an act of corruption to be able to apply to the court for the contract to be declared void, notwithstanding their right to claim for damages.

Article 5

Responsabilité de l'Etat

Chaque Partie prévoit dans son droit interne des procédures appropriées permettant aux personnes qui ont subi un dommage résultant d'un acte de corruption commis par un de ses agents publics dans l'exercice de ses fonctions de demander à être indemnisées par l'Etat ou, dans le cas où la Partie n'est pas un Etat, par les autorités compétentes de cette Partie.

Article 6

Faute concurrente

Chaque Partie prévoit dans son droit interne que l'indemnisation du dommage peut être réduite ou supprimée en tenant compte des circonstances si le demandeur a, par sa faute, contribué à la survenance du dommage ou à son aggravation.

Article 7

Délais

1. Chaque Partie prévoit dans son droit interne que l'action en réparation du dommage se prescrit à l'expiration d'un délai d'au moins trois ans à compter du jour où la personne qui a subi un dommage a eu connaissance ou aurait dû raisonnablement avoir connaissance du dommage ou de l'acte de corruption, et de l'identité de la personne responsable. Néanmoins, cette action ne pourra plus être exercée après l'expiration d'un délai d'au moins dix ans à compter de la date à laquelle l'acte de corruption a été commis.

2. Le droit des Parties régissant la suspension ou l'interruption des délais s'applique, s'il y a lieu, aux délais prescrits dans le paragraphe 1.

Article 8

Validité des contrats

1. Chaque Partie prévoit dans son droit interne que tout contrat ou toute clause d'un contrat dont l'objet est un acte de corruption sont entachés de nullité.

2. Chaque Partie prévoit dans son droit interne que tout contractant dont le consentement a été vicié par un acte de corruption peut demander au tribunal l'annulation de ce contrat, sans préjudice de son droit de demander des dommages-intérêts.

Article 9

Protection of employees

Each Party shall provide in its internal law for appropriate protection against any unjustified sanction for employees who have reasonable grounds to suspect corruption and who report in good faith their suspicion to responsible persons or authorities.

Article 10

Accounts and audits

1. Each Party shall, in its internal law, take any necessary measures for the annual accounts of companies to be drawn up clearly and give a true and fair view of the company's financial position.

2. With a view to preventing acts of corruption, each Party shall provide in its internal law for auditors to confirm that the annual accounts present a true and fair view of the company's financial position.

Article 11

Acquisition of evidence

Each Party shall provide in its internal law for effective procedures for the acquisition of evidence in civil proceedings arising from an act of corruption.

Article 12

Interim measures

Each Party shall provide in its internal law for such court orders as are necessary to preserve the rights and interests of the parties during civil proceedings arising from an act of corruption.

CHAPTER II

INTERNATIONAL CO-OPERATION AND MONITORING OF
IMPLEMENTATION

Article 13

International co-operation

The Parties shall co-operate effectively in matters relating to civil proceedings in cases of corruption, especially concerning the service of

Article 9

Protection des employés

Chaque Partie prévoit dans son droit interne une protection adéquate contre toute sanction injustifiée à l'égard des employés qui, de bonne foi et sur la base de soupçons raisonnables, dénoncent des faits de corruption aux personnes ou autorités responsables.

Article 10

Etablissement du bilan et vérification des comptes

1. Chaque Partie prend les mesures nécessaires en droit interne pour que les comptes annuels des sociétés soient établis avec clarté et qu'ils donnent une image fidèle de la situation financière de la société.

2. Afin de prévenir la commission d'actes de corruption, chaque Partie prévoit dans son droit interne que les personnes chargées du contrôle des comptes s'assurent que les comptes annuels présentent une image fidèle de la situation financière de la société.

Article 11

Obtention des preuves

Chaque Partie prévoit dans son droit interne des procédures efficaces pour le recueil des preuves dans le cadre d'une procédure civile consécutive à un acte de corruption.

Article 12

Mesures conservatoires

Chaque Partie prévoit dans son droit interne des mesures conservatoires judiciaires afin de préserver les droits et intérêts des parties pendant les procédures civiles consécutives à un acte de corruption.

CHAPITRE II

COOPÉRATION INTERNATIONALE ET SUIVI DE LA MISE EN
ŒUVRE

Article 13

Coopération internationale

Les Parties coopèrent efficacement pour les questions relatives aux procédures civiles dans des affaires de corruption, notamment en ce qui

documents, obtaining evidence abroad, jurisdiction, recognition and enforcement of foreign judgements and litigation costs, in accordance with the provisions of relevant international instruments on international co-operation in civil and commercial matters to which they are Party, as well as with their internal law.

Article 14

Monitoring

The Group of States against Corruption (GRECO) shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

CHAPTER III

FINAL CLAUSES

Article 15

Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, by non-member States that have participated in its elaboration and by the European Community.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which fourteen signatories have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 2. Any such signatory, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, acceptance or approval, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force.

4. In respect of any signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 2. Any signatory, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, acceptance or approval, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force in its respect.

5. Any particular modalities for the participation of the European Community in the Group of States against Corruption (GRECO) shall be determined as far as necessary by a common agreement with the European Community.

concerne la notification des actes, l'obtention des preuves à l'étranger, la compétence, la reconnaissance et l'exécution des jugements étrangers et les dépens, conformément aux dispositions des instruments internationaux pertinents relatifs à la coopération internationale en matière civile et commerciale auxquels elles sont Parties, ainsi qu'à celles de leur droit interne.

Article 14

Suivi

Le Groupe d'Etats contre la corruption (GRECO) assure le suivi de la mise en œuvre de la présente Convention par les Parties.

CHAPITRE III

CLAUSES FINALES

Article 15

Signature et entrée en vigueur

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe, des Etats non membres qui ont participé à son élaboration, ainsi que de la Communauté européenne.

2. La présente Convention sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La présente Convention prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle quatorze signataires auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions du paragraphe 2. Un tel signataire non membre du Groupe d'Etats contre la corruption (GRECO) au moment de la ratification, acceptation ou approbation le deviendra automatiquement le jour de l'entrée en vigueur de la présente Convention.

4. Pour tout signataire qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de l'expression de son consentement à être lié par la Convention conformément aux dispositions du paragraphe 2. Tout signataire non membre du Groupe d'Etats contre la corruption (GRECO) au moment de la ratification, acceptation ou approbation le deviendra automatiquement le jour de l'entrée en vigueur de la présente Convention à son égard.

5. Des modalités particulières de participation de la Communauté européenne au Groupe d'Etats contre la Corruption (GRECO) seront déterminées en tant que de besoin d'un commun accord avec la Communauté européenne.

Article 16

Accession to the Convention

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Parties to the Convention, may invite any State not a member of the Council and not having participated in its elaboration to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Parties entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any State acceding to it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe. Any State acceding to this Convention shall automatically become a member of the GRECO, if it is not already a member at the time of accession, on the date the Convention enters into force in its respect.

Article 17

Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention.

Article 18

Territorial application

1. Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 16

Adhésion à la Convention

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra, après avoir consulté les Parties à la Convention, inviter tout Etat non membre du Conseil n'ayant pas participé à son élaboration, à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe et à l'unanimité des représentants des Parties ayant le droit de siéger au Comité.

2. Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Tout Etat adhérent deviendra automatiquement membre du GRECO, s'il ne l'est pas déjà au moment de l'adhésion, le jour de l'entrée en vigueur de la présente Convention à son égard.

Article 17

Réserves

Aucune réserve n'est admise aux dispositions de cette Convention.

Article 18

Application territoriale

1. Tout Etat ou la Communauté européenne pourra, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Toute Partie pourra, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de ladite déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de ladite notification par le Secrétaire Général.

Article 19

Relationship to other instruments and agreements

1. This Convention does not affect the rights and undertakings derived from international multilateral instruments concerning special matters.

2. The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it or, without prejudice to the objectives and principles of this Convention, submit themselves to rules on this matter within the framework of a special system which is binding at the moment of the opening for signature of this Convention.

3. If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty in respect of a subject which is dealt with in this Convention or otherwise have established their relations in respect of that subject, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate these relations accordingly, in lieu of the present Convention.

Article 20

Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe, to the non member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community, as well as to any State which has acceded to or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 16.

2. Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) and, following consultation of the Parties to the Convention which are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment.

4. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5. Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 19

Relations avec d'autres instruments et accords

1. La présente Convention ne porte pas atteinte aux droits et obligations découlant d'instruments internationaux multilatéraux concernant des questions particulières.

2. Les Parties à la Convention pourront conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention, aux fins de compléter ou de renforcer les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qu'elle consacre ou, sans préjudice des objectifs et des principes de la présente Convention, se soumettre à des règles en la matière dans le cadre d'un système spécial qui est contraignant au moment de l'ouverture à la signature de la présente Convention.

3. Lorsque deux ou plus de deux Parties ont déjà conclu un accord ou un traité sur un sujet couvert par la présente Convention, ou lorsqu'elles ont établi d'une autre manière leurs relations quant à ce sujet, elles ont la faculté d'appliquer ledit accord, traité ou arrangement au lieu de la présente Convention.

Article 20

Amendements

1. Des amendements à la présente Convention peuvent être proposés par chaque Partie et toute proposition sera communiquée par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe aux Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres qui ont participé à l'élaboration de cette Convention, à la Communauté européenne, ainsi qu'à tout Etat qui a adhéré ou qui a été invité à adhérer à la présente Convention, conformément aux dispositions de l'article 16.

2. Tout amendement proposé par une Partie est communiqué au Comité européen de coopération juridique (CDCJ) qui soumet au Comité des Ministres son avis sur l'amendement proposé.

3. Le Comité des Ministres examine l'amendement proposé et l'avis soumis par le Comité européen de coopération juridique (CDCJ) et, après consultation des Parties à cette Convention qui ne sont pas membres du Conseil de l'Europe, peut adopter l'amendement.

4. Le texte de tout amendement adopté par le Comité des Ministres conformément au paragraphe 3 du présent article est transmis aux Parties pour acceptation.

5. Tout amendement adopté conformément au paragraphe 3 du présent article entrera en vigueur le trentième jour après que toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

Article 21

Settlement of disputes

1. The European Committee on Legal Co-operation (CDCJ) of the Council of Europe shall be kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2. In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the European Committee on Legal Co-operation (CDCJ), to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Article 22

Denunciation

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 23

Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any other signatories and Parties to this Convention of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c. any date of entry into force of this Convention, in accordance with Articles 15 and 16;
- d. any other act, notification or communication relating to this Convention.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

DONE at Strasbourg, the 4th day of November 1999, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secre-

Article 21

Règlement des différends

1. Le Comité européen de coopération juridique (CDCJ) du Conseil de l'Europe sera tenu informé de l'interprétation et de l'application de la présente Convention.

2. En cas de différend entre les Parties sur l'interprétation ou l'application de la présente Convention, elles s'efforceront de parvenir à un règlement du différend par la négociation ou tout autre moyen pacifique de leur choix, y compris la soumission du différend au Comité européen de coopération juridique (CDCJ), à un tribunal arbitral qui prendra des décisions qui lieront les Parties au différend ou à la Cour internationale de justice, selon un accord commun entre les Parties concernées.

Article 22

Dénonciation

1. Chaque Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 23

Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et à tous les autres signataires et Parties à la présente Convention :

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 15 et 16;
- d. tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

FAIT à Strasbourg, le 4 novembre 1999, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du

tary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community, as well as to any State invited to accede to it.

Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres qui ont participé à l'élaboration de la Convention, à la Communauté européenne, ainsi qu'à tout Etat invité à y adhérer.

C. VERTALING**Burgerrechtelijk Verdrag inzake Corruptie***Preamble*

De lidstaten van de Raad van Europa, de andere Staten en de Europese Gemeenschap die dit Verdrag hebben ondertekend,

Overwegend dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden;

Zich bewust van het belang van het versterken van de internationale samenwerking bij het bestrijden van corruptie;

Benadrukkend dat corruptie een belangrijke bedreiging vormt voor de rechtsstaat, democratie en mensenrechten, billijkheid en sociale rechtvaardigheid, de economische ontwikkeling belemmert en de goede en eerlijke werking van markteconomieën in gevaar brengt;

Erkennend de nadelige financiële gevolgen van corruptie voor individuen, ondernemingen en Staten alsmede voor internationale instellingen;

Overtuigd van het belang van de bijdrage van het burgerlijk recht aan de bestrijding van corruptie, met name door personen die schade hebben geleden in staat te stellen een billijke vergoeding daarvan te ontvangen;

Herinnerend aan de conclusies en resoluties van de 19e (Malta, 1994), 21e (Tsjechische Republiek, 1997) en 22e (Moldavië, 1999) Conferenties van de Europese Ministers van Justitie;

Rekening houdend met het Actieprogramma tegen Corruptie aangenomen door het Comité van Ministers in november 1996;

Tevens rekening houdend met het haalbaarheidsonderzoek naar het opstellen van een verdrag inzake civiele rechtsmiddelen ter verkrijging van vergoeding voor schade die het gevolg is van corrupte handelingen, goedgekeurd door het Comité van Ministers in februari 1997;

Gelet op Resolutie (97) 24 inzake de 20 Richtsnoeren voor de bestrijding van corruptie, door het Comité van Ministers aangenomen tijdens zijn 101ste zitting in november 1997, op Resolutie (98) 7 houdende toestemming voor de aanneming van het Gedeeltelijke en Uitgebreide Akkoord tot oprichting van de "Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO)", aangenomen door het Comité van Ministers in mei 1998, tijdens zijn 102e zitting, en op Resolutie (99) 5 waarbij GRECO wordt opgericht, aangenomen op 1 mei 1999;

Herinnerend aan de Slotverklaring en het Actieplan aangenomen door de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten van de Raad van Europa tijdens hun tweede top te Straatsburg in oktober 1997,

Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I

MAATREGELEN TE NEMEN OP NATIONAAL NIVEAU

Artikel 1

Doelstelling

Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat personen die schade hebben geleden als gevolg van corrupte handelingen over doeltreffende rechtsmiddelen beschikken, teneinde hen in staat te stellen hun rechten en belangen te doen gelden, met inbegrip van de mogelijkheid vergoeding te verkrijgen voor geleden schade.

Artikel 2

Omschrijving van corruptie

Voor de toepassing van dit Verdrag wordt verstaan onder „corruptie” het, indirect of direct, vragen om, aanbieden, verstrekken of aanvaarden van steekpenningen of enig ander niet-gerechtigd voordeel, of de belofte daarvan, hetgeen een ondermijnende invloed heeft op de correcte uitoefening van de taken of het vereiste gedrag van de ontvanger van de steekpenningen, het niet-gerechtigd voordeel of de belofte daarvan.

Artikel 3

Schadevergoeding

1. Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat personen die schade hebben geleden als gevolg van corruptie het recht hebben een vordering in te stellen teneinde volledige vergoeding voor dergelijke schade te verkrijgen.

2. Een dergelijke vergoeding kan materiële schade, gederfde winst of niet-geldelijke verliezen omvatten.

Artikel 4

Aansprakelijkheid

1. Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat voor het toekennen van schadevergoeding aan de volgende voorwaarden moet worden voldaan:

- i. de gedaagde heeft een corrupte handeling gepleegd of goedgekeurd, of heeft nagelaten redelijke stappen te nemen om de corrupte handeling te voorkomen;

- ii. de eiser heeft schade geleden; en
- iii. er is een causaal verband tussen de corrupte handeling en de schade.

2. Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat, indien meerdere gedaagden aansprakelijk zijn voor de schade voortvloeiend uit dezelfde corrupte handeling, zij hoofdelijk aansprakelijk zijn.

Artikel 5

Verantwoordelijkheid van de Staat

Elke Partij voorziet in haar interne recht in passende procedures voor personen die schade hebben geleden als gevolg van een corrupte handeling van haar ambtenaren bij de uitoefening van hun taken, om schadevergoeding te vorderen van de Staat of, in het geval van een Partij die geen Staat is, van de desbetreffende autoriteiten van die Partij.

Artikel 6

Eigen schuld

Elke Partij voorziet in haar interne recht dat de vergoeding wordt verminderd of niet wordt toegekend, daarbij alle omstandigheden in aanmerking nemend, indien de eiser door zijn of haar eigen schuld heeft bijgedragen aan de schade of aan de toename daarvan.

Artikel 7

Verjaringstermijnen

1. Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat op het instellen van de vordering tot schadevergoeding een verjaringstermijn van ten minste drie jaren van toepassing is, te rekenen vanaf de dag waarop de benadeelde persoon bekend is geworden met of redelijkerwijs bekend had behoren te zijn met de opgetreden schade of met het plaatsvinden van een corrupte handeling en met de identiteit van de verantwoordelijke persoon. Een dergelijke vordering kan evenwel niet meer worden ingesteld na het verstrijken van een verjaringstermijn van ten minste tien jaren, te rekenen vanaf de datum waarop de corrupte handeling plaatsvond.

2. De wetgeving van de Partijen waarin stuiting of schorsing van de verjaringstermijnen worden geregeld is, indien van toepassing, van toepassing op de in het eerste lid voorgeschreven termijnen.

Artikel 8

Geldigheid van contracten

1. Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat elk contract of elke bepaling van een contract waarmee corruptie bewerkstelligd wordt nietig is.

2. Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat alle partijen bij een contract wier instemming wordt ondermijnd door een corrupte handeling de mogelijkheid hebben zich tot de rechter te wenden om het contract te laten vernietigen, onverminderd hun recht een vordering tot schadevergoeding in te stellen.

Artikel 9

Bescherming van werknemers

Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat werknemers die redelijke gronden hebben om te vermoeden dat er corruptie plaatsvindt en die hun vermoeden te goeder trouw melden aan de verantwoordelijke personen of autoriteiten op passende wijze worden beschermd tegen ongerechtvaardigde sancties.

Artikel 10

Jaarrekeningen en controle

1. Elke Partij neemt, in haar interne recht, de maatregelen die noodzakelijk zijn opdat de jaarrekening van ondernemingen op heldere wijze wordt opgesteld en een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de onderneming.

2. Met het oog op het voorkomen van corrupte handelingen, voorziet elke Partij in haar interne recht erin dat accountants een verklaring moeten afgeven dat de jaarrekeningen een getrouw beeld geven van de financiële positie van de onderneming.

Artikel 11

Verkrijging van bewijs

Elke Partij voorziet in haar interne recht in doeltreffende procedures voor de verkrijging van bewijs in burgerrechtelijke procedures die voortvloeien uit een corrupte handeling.

Artikel 12

Maatregelen tot bewaring van recht

Elke Partij voorziet in haar interne recht erin dat rechters maatregelen kunnen opleggen tot bewaring van de rechten en belangen van de partijen in burgerrechtelijke procedures die voortvloeien uit een corrupte handeling.

HOOFDSTUK II

INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOEZICHT OP DE
UITVOERING

Artikel 13

Internationale samenwerking

De Partijen werken op doeltreffende wijze samen ter zake van aangelegenheden die betrekking hebben op burgerrechtelijke procedures in gevallen van corruptie, met name wat betreft de betekening van documenten, het verkrijgen van bewijs in het buitenland, rechtsmacht, erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse rechterlijke uitspraken en gerechtskosten, overeenkomstig de bepalingen van de toepasselijke internationale instrumenten inzake de internationale samenwerking in burgerlijke en handelszaken waar zij partij bij zijn, alsmede overeenkomstig hun nationale wetgeving.

Artikel 14

Toezicht

De Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) houdt toezicht op de uitvoering van dit Verdrag door de Partijen.

HOOFDSTUK III

SLOTBEPALINGEN

Artikel 15

Ondertekening en inwerkingtreding

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa, door Staten die geen lid van de Raad zijn en die hebben deelgenomen aan de opstelling hiervan en door de Europese Gemeenschap.

2. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

3. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop veertien ondertekenaars overeenkomstig de bepalingen van het tweede lid hun instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht. Elk van deze ondertekenaars die op het tijd-

stip van de bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring geen lid is van de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO), wordt daarvan automatisch lid op de datum van de inwerkingtreding van het Verdrag.

4. Ten aanzien van elke ondertekenaar die later zijn instemming door dit Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking brengt, treedt het in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop overeenkomstig de bepalingen van het tweede lid zijn instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking is gebracht. Een ondertekenaar die op het tijdstip van de bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring geen lid is van de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) wordt daarvan automatisch lid op de datum waarop het Verdrag ten aanzien van hem in werking treedt.

5. Mogelijke bijzondere modaliteiten ten aanzien van de deelname van de Europese Gemeenschap aan de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) worden voorzover nodig in onderlinge overeenstemming met de Europese Gemeenschap vastgesteld.

Artikel 16

Toetreding tot het Verdrag

1. Na de inwerkingtreding van dit Verdrag, kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, na raadpleging van de Partijen bij het Verdrag, iedere Staat die geen lid is van de Raad en niet heeft deelgenomen aan de opstelling ervan, uitnodigen tot dit Verdrag toe te treden, door een door de meerderheid als voorzien in artikel 20, onderdeel d, van het Statuut van de Raad van Europa genomen besluit en door de unanieme stemming door de vertegenwoordigers van de Partijen die recht hebben op een zetel in het Comité.

2. Ten aanzien van elke toetredende Staat treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa. Elke Staat die tot dit Verdrag toetreedt wordt op de datum waarop dit Verdrag ten aanzien van hem in werking treedt automatisch lid van de GRECO, indien hij daarvan op het tijdstip van toetreding nog geen lid is.

Artikel 17

Voorbehouden

Ten aanzien van de bepalingen van dit Verdrag kunnen geen voorbehouden worden gemaakt.

Artikel 18

Territoriale toepassing

1. Elke Staat of de Europese Gemeenschap kan, op het tijdstip van de ondertekening of bij de nederlegging van zijn of haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het grondgebied of de grondgebieden waarop dit Verdrag van toepassing is nader aanduiden.

2. Elke Partij kan op een later tijdstip door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot elk ander grondgebied dat in de verklaring wordt genoemd. Ten aanzien van een dergelijk grondgebied treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van die verklaring door de Secretaris-Generaal.

3. Iedere krachtens de twee vorige leden gedane verklaring kan, met betrekking tot elk in die verklaring nader aangeduid grondgebied, worden ingetrokken door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst door de Secretaris-Generaal van de kennisgeving.

Artikel 19

Verhouding tot andere instrumenten en overeenkomsten

1. Dit Verdrag laat onverlet de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit internationale multilaterale instrumenten inzake specifieke aangelegenheden.

2. De Partijen bij het Verdrag kunnen onderling bilaterale of multilaterale overeenkomsten sluiten inzake de aangelegenheden die in dit Verdrag worden geregeld teneinde de bepalingen daarvan aan te vullen of te versterken of de toepassing van de daarin neergelegde beginselen te vergemakkelijken of, onverminderd de doelstellingen of beginselen van dit Verdrag, zich onderwerpen aan regels dienaangaande in het kader van een bijzonder systeem dat bindend is op het tijdstip waarop dit Verdrag voor ondertekening wordt opgesteld.

3. Indien twee of meer Partijen reeds een overeenkomst of verdrag hebben gesloten met betrekking tot een onderwerp dat door dit Verdrag wordt bestreken of hun betrekkingen wat betreft dat onderwerp anderszins hebben geregeld, hebben zij de bevoegdheid die overeenkomst of dat verdrag toe te passen of hun betrekkingen dienovereenkomstig te regelen, in plaats van dit Verdrag.

Artikel 20

Wijzigingen

1. Wijzigingen van dit Verdrag kunnen worden voorgesteld door elke Partij en worden door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa medegedeeld aan de lidstaten van de Raad van Europa, aan alle Staten die geen lid zijn van de Raad en hebben deelgenomen aan de opstelling van dit Verdrag, aan de Europese Gemeenschap, alsmede aan elke Staat die is toegetreden of is uitgenodigd toe te treden tot dit Verdrag overeenkomstig de bepalingen van artikel 16.

2. Elke door een Partij voorgestelde wijziging wordt meegedeeld aan het Europese Comité voor juridische samenwerking (CDCJ) dat zijn oordeel over de voorgestelde wijziging voorlegt aan het Comité van Ministers.

3. Het Comité van Ministers onderzoekt de voorgestelde wijziging en het door het Europese Comité voor juridische samenwerking (CDCJ) voorgelegde oordeel en kan, na raadpleging van de Partijen bij dit Verdrag die geen lid zijn van de Raad van Europa, de wijziging aannemen.

4. De tekst van elke wijziging aangenomen door het Comité van Ministers overeenkomstig het derde lid van dit artikel, wordt ter aanvaarding aan de Partijen toegezonden.

5. Iedere overeenkomstig het derde lid van dit artikel aangenomen wijziging treedt in werking dertig dagen nadat alle Partijen de Secretaris-Generaal hebben meegedeeld dat zij haar hebben aanvaard.

Artikel 21

Beslechting van geschillen

1. Het Europese Comité voor juridische samenwerking (CDCJ) van de Raad van Europa wordt op de hoogte gehouden van de uitleg en toepassing van dit Verdrag.

2. In geval van een geschil tussen Partijen over de uitleg of toepassing van dit Verdrag, trachten zij het geschil door onderhandeling of op andere vreedzame wijze naar hun keuze te beslechten, met inbegrip van het voorleggen van het geschil aan het Europese Comité voor juridische samenwerking (CDJC), aan een scheidsgerecht dat beslissingen neemt welke bindend zijn voor de Partijen, of aan het Internationale Gerechthof, als overeengekomen door de betrokken Partijen.

Artikel 22

Opzegging

1. Iedere Partij kan dit Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. Deze opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 23

Kennisgeving

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad van Europa en alle andere ondertekenaars en Partijen bij dit Verdrag in kennis van:

- a. elke ondertekening;
- b. de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. elke datum van inwerkingtreding van dit Verdrag in overeenstemming met de artikelen 15 en 16;
- d. iedere andere akte, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit Verdrag.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Straatsburg op 4 november 1999, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet een gewaarmerkt afschrift toekomen aan iedere lidstaat van de Raad van Europa, aan de niet-lidstaten die hebben deelgenomen aan de opstelling van dit Verdrag, aan de Europese Gemeenschap en aan iedere Staat die is uitgenodigd tot dit Verdrag toe te treden.

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

E. PARTIJGEGEVENS

Bekrachtiging, aanvaarding en goedkeuring zijn voorzien in artikel 15, tweede lid, en toetreding in artikel 16, eerste lid.

Partij	Onder-tekening	Ratifi-catie	Type ¹⁾	In werking	Opzeg-ging	Buiten werking
Albanië	04-04-00	21-09-00	R	01-11-03		
Andorra	08-11-01					
Armenië	17-02-04	07-01-05	R	01-05-05		
Azerbeidzjan	21-05-03	11-02-04	R	01-06-04		
Belarus	25-03-04					
België	08-06-00					
Bosnië-Herzegovina	01-03-00	30-01-02	R	01-11-03		
Bulgarije	04-11-99	08-06-00	R	01-11-03		
Cyprus	04-11-99					
Denemarken	04-11-99					
Duitsland	04-11-99					
Estland	24-01-00	08-12-00	R	01-11-03		
Finland	08-06-00	23-10-01	R	01-11-03		
Frankrijk	26-11-99					
Georgië	04-11-99	22-05-03	R	01-11-03		
Griekenland	08-06-00	21-02-02	R	01-11-03		
Hongarije	15-01-03	04-12-03	R	01-04-04		
Ierland	04-11-99					
IJsland	04-11-99					
Italië	04-11-99					
Kroatië	02-10-01	05-06-03	R	01-11-03		
Letland	04-02-04					
Litouwen	18-04-02	17-01-03	R	01-11-03		
Luxemburg	04-11-99					

Partij	Onder- tekening	Ratifi- catie	Type ¹⁾	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek	08-06-00	29-11-02	R	01-11-03		
Malta	15-01-03	31-03-04	R	01-07-04		
Moldavië	04-11-99	17-03-04	R	01-07-04		
Noorwegen	04-11-99					
Oekraïne	04-11-99					
Oostenrijk	13-10-00					
Polen	03-04-01	11-09-02	R	01-11-03		
Roemenië	04-11-99	23-04-02	R	01-11-03		
Slovenië	29-11-01	17-03-03	R	01-11-03		
Slowakije	08-06-00	21-05-03	R	01-11-03		
Tsjechië	07-11-00	24-09-03	R	01-01-04		
Turkije	27-09-01	17-09-03	R	01-01-04		
Verenigd Koninkrijk, het	08-06-00					
Zweden	08-06-00	25-06-04	R	01-10-04		

¹⁾ DO=Definitieve ondertekening, R=Ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Azerbeidzjan, 11 februari 2004

The Republic of Azerbaijan declares that it will be unable to guarantee compliance with the provisions of the Convention in its territories occupied by the Republic of Armenia until these territories are liberated from that occupation.

Zweden, 25 juni 2004

Sweden makes the explanatory statement that, in Sweden's view, a ratification of the Convention does not mean that its membership of the Group of States against Corruption (GRECO) cannot be reviewed if reasons to do so arise in the future.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zijn ingevolge artikel 16, derde lid, op 1 november 2003 in werking getreden.

J. VERWIJZINGEN

Titel : Statuut van de Raad van Europa;
Londen, 5 mei 1949
Tekst : *Stb.* J 341 (Engels, Frans en vertaling)
Trb. 1975, 70 (Engels, Frans en vertaling; tekst
Statuut tot en met de tiende wijziging)
Laatste *Trb.* : *Trb.* 2005, 48

Titel : Statuut betreffende de Groep van Staten tegen Cor-
ruptie (GRECO);
Straatsburg, 5 mei 1998
Tekst : *Trb.* 2000, 131 (Engels, Frans en vertaling)
Laatste *Trb.* : *Trb.* 2002, 213

Titel : Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeen-
schap;
Rome, 25 maart 1957
Tekst : *Trb.* 1957, 74 (Frans)
Trb. 1957, 91 (Nederlands)
Laatste *Trb.* : *Trb.* 2004, 120

Voor wijzigingen van bovengenoemd Verdrag van 25 maart 1957 zie
rubriek J van *Trb.* 2004, 119.

Titel : Statuut van het Internationaal Gerechtshof;
San Francisco, 26 juni 1945
Tekst : *Trb.* 1971, 55 (Engels en Frans)
Trb. 1987, 114 (herziene vertaling)
Laatste *Trb.* : *Trb.* 1997, 106

Uitgegeven de *drieëntwintigste* maart 2005.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

B. R. BOT